

LA CIUTAT OBLIDADA

Maria Carme Roca

Estrella Polar

Maria Carme Roca

La ciutat oblidada

Estrella Polar

Estrella Polar
Col·lecció Vostok

© Maria Mercè Roca, 2008
© de les característiques d'aquesta edició: 2018, Grup Editorial 62, s.l.u.
Estrella Polar, Av. Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona
www.estrellapolar.cat
info@estrellapolar.cat

Aquest llibre va ser publicat per primera vegada
per Columna Edicions, S.A. el 2008.

Primera edició en aquest segell: setembre del 2018

ISBN: 978-84-9057-489-8
Dipòsit legal: B. 16.552-2018
Imprès a Catalunya

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

1. El Guardià

Una moto circula per l'asfalt de la vella carretera oblidada. A tot gas, estripa l'aire i la calma inquietant d'una ruta apocalíptica. No hi ha trànsit. És la zona restringida, un espai prohibit per a l'ésser humà.

En Nikolai Ivànovitx, el jove que condueix la Kawasaki Ninja, ve de Kíev i s'adreça a Prypjat o al que és el mateix: la ciutat fantasma.

No és la primera vegada que hi va.

I no és l'únic.

De tant en tant, més d'un agosarat penetra per aquests paratges on la natura, condemnada, campa llibertina.

Tot va començar aquell abril del 1986, a conseqüència del terrible accident de la central nuclear de Txernòbil. A partir d'aquí, es va crear una zona d'exclusió que abasta trenta quilòmetres de territori ucraïnès i bielorús.

I Prypjat és a un quilòmetre i mig del fatídic reactor número quatre.

Des de llavors que tothom en va ser evacuat. Entre molts altres, la família d'en Nikolai. Ara, només hi queden uns quants vells, els que no se'n van voler anar, els que no temen la mort perquè l'han vista de massa a prop i en són companys.

Diuen que també hi van alguns científics. I tropes, especialment les americanes que utilitzen Prypjat com a ter-

reny de proves. I algun periodista, és clar. Els saquejadors ja fa temps que van deixar de fer d'aus rapinyaires. Ja no hi queda res de valor.

O sí.

Perquè això del valor sempre és relatiu.

El que és ben cert és que a Prypjat no hi pot anar un conductor qualsevol. Més que res perquè ha de tenir suficients recursos per poder-ne sortir.

Què hi fa a Prypjat, en Nikolai? Ell, un xicot de Kíev, un estudiant d'enginyeria química que no pensa acabar la carrera perquè... n'està fart. Però no, ara el tema dels seus estudis no toca. En Nikolai compleix un encàrrec: ha vingut a Prypjat per parlar amb l'Aleksei Kovtunenko perquè aquest li digui tot el sàpiga sobre la Irina Zakharova.

No li fa cap gràcia la missió que ha d'acomplir. Tot plegat és molt confús i a en Nikolai li agraden els assumptes clars. Però encara li agraden més els diners. I si vol deixar els estudis i no treballar com una bèstia de càrrega, tal com va tocar fer al seu pare, això té un preu. No és cap exageració dir que potser el preu és la seva vida.

La Ninja s'atura i el seu conductor baixa per albirar un indret devastat: edificis destruïts, esventrats, runa escampada arreu, brutícia consentida, ferralla amuntegada per on passa l'aire que emet xiulets planyívols emmascarant un silenci que fa basarda... Tot això rai. El pitjor és l'ombra de la radiació que plana mestressa i senyora de Prypjat. Sí, en Nikolai pensa que encara ha demanat massa poc.

Empipat, torna a pujar a la moto, l'engega, i ara, a poc a poc, circula entre esbarzers que es busquen la vida enmig de voreres esberlades. És a prop del seu objectiu. Co-

neix Prypjat i s'adreça sense pèrdua cap al centre, a l'edifici que havia estat una escola bressol. A la finca del costat sap que hi trobarà el vell Vasili Ivitnenko, altrament dit *el Guardià*. A Prypjat, qualsevol que vulgui assabentar-se de quelcom relacionat amb la ciutat i els que havien estat els seus habitants, s'ha d'adreçar a ell. I en Nikolai espera que el vell Vasili el condueixi a en Kovtunentko.

El noi, sense baixar de la moto, no pot evitar de ficar el cap per la finestra sense vidre de la guarderia. A dins, encara hi ha material escolar que es barreja amb la runa. En un racó, un petit ós de peluix assegut damunt una cadira trencada sembla esperar pacientment que els nens tornin del pati.

En Nikolai treu el cap i intenta esborrar la imatge; li agafen unes ganes absurdes d'endur-se el peluix. No comprèn com hi ha ximplers que acudeixen en viatges organitzats a Prypjat per veure el desastre. Pensa que s'ha d'estar ben tocat de l'ala per fer aquesta mena de turisme, un turisme prohibit, és clar.

—Qui ets i què busques? —el sobta una veu pel darrere.

El jove no pot evitar un ensurt del qual s'avergonyeix. No li paguen per espantar-se. Davant seu té un home de pell sarmentosa i ulls enfonsats; deu ser molt vell. No té cap dubte que és el Guardià. L'àvia Katherina n'hi ha parlat i l'hi ha descrit moltes vegades com per no reconèixer-lo.

En Nikolai baixa de la moto aturada i es treu el casc. Amb dos moviments de cap allibera els cabells que havien quedat aixafats; un ble ros i llis li cau sobre els ulls d'un color blau grisós, com el mar abans de la tempesta.

—Sóc en Nikolai Ivànovitx, fill d'en Serguei Ivànovitx...
Com que veu que el vell continua mirant-lo, impassible, afegeix:

—La meva àvia és la Katherina Petrovna...

—No cal que m'anomenis tots els membres de la teva família. Sé qui són els teus, Ivànovitx. Tu encara no havies nascut quan Prypjat va ser evacuat.

Un núvol de tristor cobreix els ulls del noi. Records que no ha viscut li premen la boca de l'estómac i li provoquen un breu ofec.

—Tu deus ser el Guardià...

El vell Vasili assenteix amb el cap.

A Prypjat tothom el coneix per aquest nom. I li escau. Hom podria dir que imposa una mena d'ordre, és la llei. I l'intermediari entre el món real i aquest fantasmagòric. El més important de tot és que tothom el respecta.

—Busco l'Aleksei Kovtunentko —diu en Nikolai.

—No ets l'únic...

—Només vull parlar amb ell...

El motorista s'incomoda en notar la mirada fixa del Guardià que sembla fer-li una radiografia amb els ulls.

—Qui m'envia...

—Qui t'envia? —talla en Vasili.

—Algú que el vol ajudar...

—Certament, en Kovtunentko espera ajuda... Però, com ho sé jo, que aquest algú és qui espera l'Aleksei? Com ho sé, que em puc refiar de tu?

—Perquè sóc un Ivànovitx —contesta en Nikolai que s'estranya ell mateix de la naturalitat amb què ho ha dit.

—És una bona raó —afirma en Vasili—. Faré, doncs, com si fossis el teu pare. Segueix-me, anem al parc.

En Nikolai, acompanyat de la moto que ara duu al seu costat agafada pel manillar, segueix el Guardià. No sap ben bé per què, però de sobte recorda el seu pare i s'estremeix d'enyor per una persona a qui no va tenir l'oportunitat d'estimar. El seu progenitor va ser un «liquidador», un dels milers de persones que van procurar frenar l'infern radioactiu. Ningú, però, els va advertir del perill real que corrien ni se'ls va proveir de la protecció adequada.

Han passat més de vint anys d'aquella catàstrofe. En Nikolai va quedar orfe de pare quan encara faltaven sis mesos perquè naixés i des d'aleshores la ràbia mou el seu destí.

Arribats al parc d'atraccions, un parc que no es va poder estrenar, el motorista observa, una vegada més, un auto de xoc tombat, testimoni silent de l'oci escapçat. El xerric d'alguna vagoneta de la sínia que es mou a caprici del vent li esmussa les dents com quan era petit i algun company de classe feia lliscar un tros de guix a la pissarra.

Tanca els ulls ràpidament i els torna a obrir. Per un moment li ha semblat que la sínia girava.

—Ja hi som —diu en Vasili.

—On és, en Kovtunentko?

—Ben a prop. Abans, però, hauràs de deixar la moto; no pot passar a on anem.

—No. La meva moto m'acompanya —diu ferm en Nikolai.

El vell Vasili fa un sospir alhora que treu un manyoc de claus.

—La pots deixar ben guardada en aquella caseta... Havia estat feta per desar-hi eines i estris relacionats amb el

manteniment del parc. Només jo en tinc les claus... No te'n refies, oi? —comenta en veure la cara de desconcert d'en Nikolai—. Doncs si vols parlar amb en Kovtunentko no et toca més remei que deixar-la allà o a fora. Tu tries. Com pots veure, ara ets tu qui haurà de confiar en mi.

El noi dubta. Només la moto el traurà d'aquí. Pot confiar en aquest vell? Tan sols sap que és el Guardià, ulls i orelles de Prypjat. Li ha quedat prou clar, però, que no té una altra opció.

—Un cop desada la moto guarda tu les claus, així et quedaràs més tranquil...

—Qualsevol en pot tenir una còpia...

—Ja t'he dit que només les tinc jo; t'ho repeteixo: t'hauràs de refiar de mi.

En Nikolai va quedar amb en Williamson que aniria a Prypjat i que parlaria amb l'Aleksei Kovtunentko. Que, pel que sembla, és l'únic que pot donar informació fiable sobre la Irina, la germana de la dona d'en Williamson. El que ha de fer en Nikolai és assabentar-se de tot el que pugui i després transmetre-li la informació. Punt. No van quedar en res de «com» hi parlaria. I no li agrada gens això d'haver de deixar la seva Ninja.

—I no és possible que sigui en Kovtunentko que vingui aquí, amb nosaltres?

Acaba de dir això i s'adona que ha fet una pregunta idiota. En Williamson li va dir que en Kovtunentko era un perseguit que s'amagava a Prypjat.

El vell Vasili no fa cas del que ha dit el jove i diu amb to de retret:

—No podem perdre el temps en bajanades... Per a en Yuri ja és massa tard.

—En Yuri?

—Sí, un altre noi. Bé, és un dir. Val més que sigui el mateix Aleksei qui t'ho expliqui.

Finalment, i no sense recança, en Nikolai tanca la moto al petit indret que li ha indicat el Guardià.

—Serem ben a prop, no t'amoïnis —diu en Vasili tot tancant la porta mig rovellada. Després dona les claus a en Nikolai, que les agafa sense pensar-s'ho—. Segueix-me. Ara és una bona hora.

En Vasili Ivitnenko té raó: serà més fàcil amb la complicitat d'un capvespre que avança i de l'herbei que creix salvatge, descontrolat.

Vell i jove penetren dins l'espessor d'una arbreda i un munt de matolls i bardisses. El Guardià s'atura, s'ajup amb dificultat i aparta del terra branquillons i fullatge deixant entreveure una planxa metàl·lica.

—És la porta d'un soterrani que s'havia destinat a des-sar maquinària de la pista dels autos de xoc... Encara ets a temps de fer-te enrere. Si ens veuen amb en Kovtunenko, és possible que ens matin. A banda que, bé, imagino que això ja ho saps: el perill real de Prypjat és a l'interior dels llocs, que guarden molt més la radiació.

En Nikolai empassa saliva. De bon grat escamparia la boira, oblidaria les hrívnies¹ promeses i se'n tornaria tan ample cap a casa, però l'amor propi, la curiositat, pesen més que el perill al qual s'exposa.

—Som-hi —diu intentant aparentar una seguretat que no té.

En Vasili torna a ajupir-se a terra i amb els nusos dels

1. Moneda oficial d'Ucraïna.

dits dóna suaument uns trucs marcant la tonada d'una cançó infantil.

Silenci.

En Vasili repeteix els trucs.

Després d'uns breus moments d'espera, la comporta metàl·lica s'obre. La minsa llum deixa entreveure una escala que hi mena.

—Baixa tu primer —ordena el Guardià—, que jo he de tapar l'entrada.

En Nikolai no les té totes, però fa el que diu el vell. El tram d'escala és curt i ben aviat toca a terra. Tot és a les fosques, però copsa la respiració d'algú. No s'atreveix a moure's. I pensa que és la representació autèntica d'un antiheroi. Està cagat.

La veu d'en Vasili li aporta una mica de serenor.

—Vinc acompanyat. El seu nom és Nikolai Ivànovitx. La seva família vivia a Prypjat —anuncia.

La llum d'una làmpada de gas que de mica en mica va il·luminant l'estança permet a en Nikolai veure com n'és de reduïda. I també qui hi ha dins: dues persones, un nen petit que no deu tenir ni dos anys i un noi més jove que ell.

—On és l'Aleksei Kovtunentkvo? —pregunta empenyat en Nikolai.

—Jo sóc l'Aleksei Kovtunentko —afirma el noi.

—No el Kovtunentko que busco. He vingut per parlar amb un home que... ha de tenir més de cinquanta anys...

—Sóc l'Aleksei Kovtunentko que busques. Encara que la meva imatge ho desmenteixi, tinc l'edat que dius...

En Nikolai fa el gest d'anar-se'n, però el Guardià l'atura.

—Escolta'l, si us plau.

—L'any 1986, jo, un «liquidador», tenia trenta-set anys. N'han passat vint-i-un des d'aleshores, això vol dir que en tinc cinquanta-vuit... El que ha passat és que, en lloc de sumar els anys, els he restat. Si fas l'operació, en tinc disset, l'edat que aparento. I no sóc l'únic.

Les mirades dels dos joves i el vell es posen ara damunt del nen que juga amb dos cotxets, indiferent al que passa al seu voltant.

—És en Yuri. I també hauria de ser un adult —diu el Guardià.

En Nikolai rumia que tot plegat pot ser una ensarrodada, però ha vingut a Prypjat a cercar informació. I no sortirà d'aquí sense.